

A1. Ο συγγραφέας ασχολούμενος με την ψυχαγωγία αναφέρει πως όλοι οι λαοί έχουν ως καθιερωμένο θεσμό την ψυχαγωγία τους. Οι εκάστοτε κρατούντες φροντίζουν πάντα να παρέχουν στους υπηκόους τους ή τους πολίτες τους τη διασκέδαση, την ψυχαγωγία. Έτσι γινόταν στο παρελθόν, έτσι γίνεται και σήμερα σε όλα τα κράτη με τις ανάλογες διαφοροποιήσεις από κράτος σε κράτος. Υπάρχουν μορφές ψυχαγωγίας «βάνουσες» και μορφές ευγενείς και με λεπτά μέσα. Αυτό εξαρτάται από το επίπεδο μόρφωσης των πολιτών και από τον βαθμό του πολιτισμού τους. Οι ιστορικοί και οι ανθρωπολόγοι, που μελέτησαν τις κοινωνίες του παρελθόντος, διαπιστώνουν πως οι λαοί χαρακτηρίζονται από τους τρόπους της ψυχαγωγίας τους σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελούν οι αρχαίοι Έλληνες, οι οποίοι ψυχαγωγούνταν με αθλητικά και ποιητικά αγωνίσματα και τους νικητές αμφοτέρων επευφημούσαν εξίσου στις πανηγύρεις.

B1. Από το παρελθόν ο άνθρωπος προσπαθούσε να βρει τρόπους διαφυγής από τη σκληρή πραγματικότητά του. Η προσπάθειά του ήταν πάντα να ξεφύγει από την καθημερινότητα που του επέβαλε ο βιοπορισμός και να ξεχάσει τα προσωπικά προβλήματα που ενδεχομένως είχε. Έβρισκε, λοιπόν, διέξοδο στη διασκέδαση. Η ψυχαγωγία μπορεί να διέφερε από πολιτισμό σε πολιτισμό και από κοινότητα σε κοινότητα, είχε όμως πάντα τον ανωτέρω αναφερόμενο στόχο: Φυγή από τη σκληρή πραγματικότητα και προσωρινή λήθη των προβλημάτων του.

B2. Τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου του κειμένου είναι:

- Θεματική περίοδος: «Η ψυχαγωγία έχει ... στη ζωή μας.»
- Σχόλια ή λεπτομέρειες: «Αφού του θνητού ... η κοινωνία.»
- Κατακλείδα: Δεν υπάρχει

B3. Στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου η σύγκριση - αντίθεση εντοπίζεται σε δύο σημεία:

1. «Λαοί με ένστικτα ανημέρωτα ... μέσα ψυχαγωγίας». Η αντίθεση μάλιστα φαίνεται καθαρά με τη χρήση της λέξεως: αντίθετα.

2. «Ο αβρός στους τρόπους ... που τον αποκτηνώνουν». Η σύγκριση φαίνεται από το νόημα που αποκτά όλη η περίοδος λόγου.

B4. α. Συνώνυμα:

επινοούν: εφευρίσκουν

μάζα: πλήθος

διαφοροποιείται: μεταβάλλεται, αλλάζει

υπογράμμισα: τόνισα

B4. β. Αντώνυμα:

συλλογικό: ατομικό

εξελιγμένες: υποανάπτυκτες

πλουτίζεται: υποβαθμίζεται, περιορίζεται

διακριτικός: αδιάκριτος, άξεστος

Γ1. Σ' ένα κείμενο (400-500 λέξεις), που θα δημοσιευθεί ως άρθρο σε νεανικό περιοδικό, να εκθέσετε τους τρόπους ψυχαγωγίας των σημερινών νέων, αιτιολογώντας τις επιλογές τους.

Πρόλογος

Ορισμός

Η ψυχαγωγία διαχρονικά. Μία σύντομη ιστορική αναδρομή.

Γενική διαπίστωση. Χαρακτηριστικά της εποχής μας και ανάγκη ψυχαγωγίας.

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής χαρακτηρίζεται από γρήγορους ρυθμούς και άγχος για την καθημερινότητα. Μοναδική διέξοδος σε αυτή την ψυχοφθόρα διαδικασία είναι η ψυχαγωγία, που ως αγωγή της ψυχής, ηρεμεί και εξισορροπεί συναισθηματικά τον άνθρωπο. Ωστόσο, οι άνθρωποι, και ειδικότερα οι νέοι, δεν επιλέγουν πάντα τη γνήσια ψυχαγωγία, αλλά διασκεδάσεις που, αντί να τους ηρεμούν, τους δημιουργούν επιπρόσθετα προβλήματα.

Κύριο Θέμα

[1] Τρόποι ψυχαγωγίας των νέων:

α. Ωφέλιμες μορφές ψυχαγωγίας:

- Ο αθλητισμός και τα ομαδικά παιχνίδια προσφέρουν εκγύμναση σώματος, πειθαρχίας και πνεύματος συνεργασίας.
- Η παρακολούθηση ποιοτικών εκπομπών (ντοκιμαντέρ, συζητήσεις, ταξιδιωτικά ρεπορτάζ κ.λπ.).
- Η ενασχόληση με τη γνήσια τέχνη, όπως ο θέατρο, η μουσική, ο χορός.
- Η επικοινωνία με φιλικά πρόσωπα και η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων.

β. Μορφές νόθας ψυχαγωγίας:

- Η πολύωρη και παθητική παρακολούθηση προγραμμάτων της τηλεόρασης με συνέπεια την πνευματική αποδυνάμωση και τον αποπροσανατολισμό με θέματα, που τεχνηέντως προωθούν οι υπεύθυνοι των καναλιών.
- Η κατάχρηση ηλεκτρονικών παιχνιδιών, που καθιστούν παθητικό τον νέο, τον αποχαυνώνουν και του περιορίζουν τη φαντασία.
- Η παρακολούθηση χαμηλής ποιότητας πολιτιστικών έργων και η απομάκρυνση από αληθινές μορφές τέχνης.
- Η εμμονή σε μορφές εκτονωτικής διασκέδασης.
- Η εκτόνωση στο γήπεδο μέσω εκδηλώσεων χουλιγκανισμού αντί για υγιή παρακολούθηση (φίλαθλο πνεύμα).
- Η υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών και η καταφυγή σε τεχνητούς παραδείσους (χρήση ναρκωτικών ουσιών).
- Η μανία της ταχύτητας που εγκυμονεί κινδύνους για τη σωματική ακεραιότητα.

[2] Παράγοντες για την επιλογή ψυχαγωγίας των νέων:

- Η ηλικία του ατόμου, αφού κάθε ηλικία έχει διαφορετικές προτιμήσεις.
- Η πνευματική καλλιέργεια και γενικότερα η παιδεία.
- Οι ιδιαίτερες ικανότητες, τα ταλέντα και τα ενδιαφέροντά τους.
- Τα ΜΜΕ και τα προβαλλόμενα πρότυπα που προωθούν στους νέους για να τα μιμηθούν.
- Το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον, στο οποίο ζει ο νέος (περισσότερες ευκαιρίες στις μεγαλουπόλεις, λιγότερες στην περιφέρεια).
- Το υλιστικό πνεύμα της σύγχρονης εποχής.
- Τα ιδιαίτερα ψυχικά χαρίσματα ή ελαττώματα του ίδιου του νέου (δυναμισμός, αντοχή, αντιληπτικότητα ή αντίθετα ραθυμία, ατολμία, φοβίες κ.λπ.).
- Η διαφήμιση των προϊόντων της βιομηχανίας του ελεύθερου χρόνου.

Επίλογος

Ο σύγχρονος νέος μπορεί να αξιοποιήσει δημιουργικά τον χρόνο που έχει για την ψυχαγωγία του, αρκεί να είναι συνειδητοποιημένος τόσο για τα οφέλη όσο και για τις αρνητικές επιρροές της ψυχαγωγίας. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορούν να τον βοηθήσουν μόνον η οικογένεια, το σχολείο και κάποιοι φωτισμένοι και ανιδιοτελείς άνθρωποι.

Επικοινωνιακό πλαίσιο:

Ως άρθρο μπορεί να έχει τίτλο: «Ο τρόπος ψυχαγωγίας των νέων» ή «Οι μορφές ψυχαγωγίας των νέων».

Πανελλαδικές εξετάσεις Γ΄ και Δ΄ ΕΠΑΛ 2011 (Ομάδα Α΄ και Β΄)